نگاهی به یکی از شاهکارهای داوینچی

داستان شام آخر مسیح چه بود؟

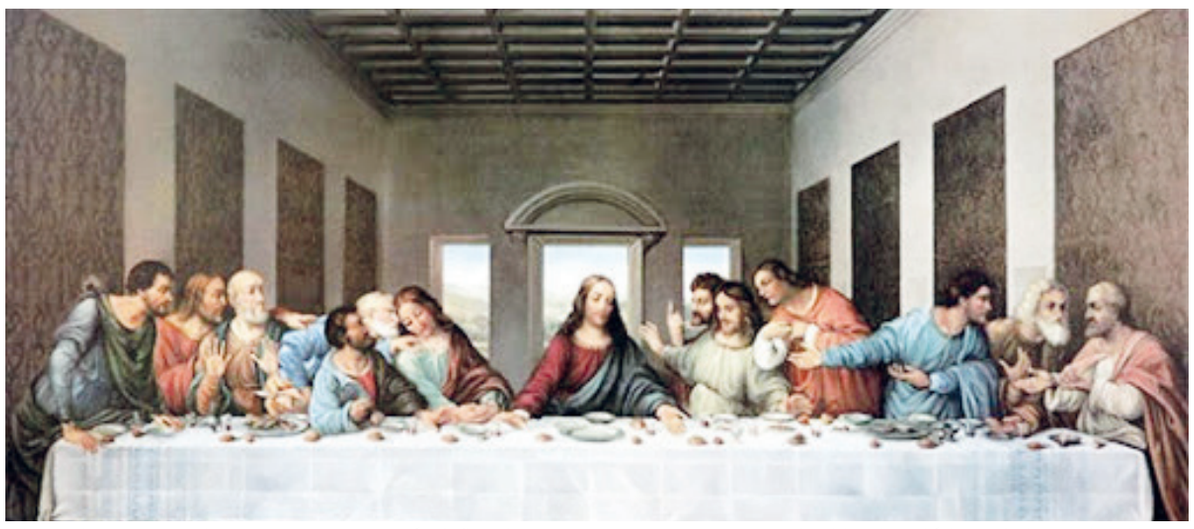

گروه فرهنگ و هنر – شاید نزدیک‌ترین تصویر به داستان شام آخر مسیح با حواریونش را بتوان در انتهای راهرویی در یکی از کلیساهای ایتالیا پیدا کرد. همان تصویری که چهره حواریون را به هنگام شنیدن هشدار مسیح که می‌گفت «بی‌شک یکی از شما به من خیانت خواهد کرد»، نشان می‌دهد. اثری که بسیاری معتقدند تنها در ظاهر روایتگر یک داستان مذهبی است و در باطن صدها راز پنهان دارد.

این نخستین بار نبود که مراسم وداع مسیح با حواریونش یا همان عشای ربانی (شام خداوندی) به تصویر کشیده می‌شد. اما تجسم داوینچی از شام آخر مسیح در شبی که یهودا او را تسلیم کرد، جاودانه‌ترین تصویری شد که از این روایت مذهبی به جا ماند. چهره آرام حضرت مسیح در میان چهره یاران متعجبش که هر کدام داستانی را روایت می‌کنند، تنها ظاهر این نقاشی پر رمز و راز است.

داوینچی بر خلاف سایر نقاشی‌های خلق شده از داستان شام آخر مسیح، تلاش کرد به جای به تصویر کشیدن نمادین یک روایت مذهبی، صحنه و چهره‌های واقعی خلق کند. شخصیت‌ها در اثر داوینچی دیگر نمادین نیستند، بلکه انسان‌هایی باورپذیرند با طبیعت بشری. مجموع این چهره‌های متعجب و گاه عصبانی در میان چهره آرام مسیح خبر از فاجعه غم‌انگیزی می‌دهند؛ و در این میان یهودای ساکت و محزون با چهره‌ای که تیره‌تر از سایرین به تصویر کشیده شده، انگار به مصیبتی می‌اندیشد که به‌زودی مسبب آن می‌شود.

شاید برای درک کامل راز و رمزهای این اثر باید به منبع مستند آن در کتب مقدس انجیل مراجعه کرد؛ آنجا که می‌گوید: «آنگاه که زمانش فرا رسید؛ کنار آن دوازده نفر نشست و هنگامی که مشغول غذا خوردن بودند گفت بی‌شک یکی از شما به من خیانت خواهد کرد و همه در غم و اندوه فرو رفتند و هر یک از ایشان رو به عیسی مسیح گفتند آیا آن کس منم؟ او پاسخ داد آن که دستش را با من در ظرف می‌برد به من خیانت خواهد کرد. وای بر کسی که به فرزند خدا خیانت کند! کاش چنین فردی هرگز پا به جهان نمی‌گذاشت. سپس یهودای خنیاگر پرسید حضرت مسیح او منم؟ بگویید به من.

و هنگامی که حواریون سرگرم غذا شدند، مسیح نانی برداشت و متبرک کرد و تکه تکه‌اش کرد و به حواریون داد و گفت: بخورید این جسم من است؛ و جام شرابی را برداشت و متبرک کرد و به آنان داده، گفت: همه‌اش را بنوشید. این خون من است که برای آمرزش گناهان افراد بسیاری در میثاقی نو ریخته خواهد شد.

اما به شما می‌گویم دیگر عصاره میوه درخت مو را نخواهم نوشید تا روزی که دوباره آن را با شما در اقلیم پدرم بنوشم.»

این روایت، داستان مقدس و جالبی است که بارها برای نمایش آن تلاش و پیشتر نیز این تصویر توسط هنرمندان دیگر خلق شده بود. داوینچی نیز تصمیم گرفت همین داستان را در یکی از دیوارهای ناهارخوری صومعه «سانت ماریا دله گراتسیه» در میلان به یادگار بگذارد. او از میان این روایت مذهبی، صحنه‌ای را انتخاب کرد که مسیح می‌گوید به یقین یک نفر از شما به من خیانت خواهد کرد. شدت هیجانی که تمام چهره‌های این شاهکار هنری نشان می‌دهند، در واکنش به شنیدن همین جمله است.

مسیح در مرکز تصویر نشسته است و دو دستانش رو میز قرار داده و ترکیب دستان و چهره او مثلثی را در مرکز تصویر ایجاد کرده است. چهره او برخلاف سایر حواریون آرام است و در حالی که یکی از دستانش را به سمت نان برده است، به خوبی می‌داند که چه فاجعه‌ای در انتظار او و یارانش است.

در میان تمام چهره‌های این تصویر، چهره یهودا در حالی که یک دست خود را به سمت نان برده است تا به پیش‌بینی مسیح جامعه حقیقیت بپوشاند، در سایه قرار گرفته است. در دست دیگر او کیسه‌ای قرار دارد که به نظر می‌رسد از حاکمان شهر برای تسلیم کردن مسیح به او رسیده است. قرار گرفتن چهره یهودا در سایه، تدبیر علمی برای منزوی کردن خائن از سایرین است. پیشتر و در آثار دیگر یکی از قواعد قراردادی و سنتی منزوی کردن یهودا، این بود که او را در انتهای میز و جدا از مسیح و حواریون به تصویر می‌کشیدند.

در میان شخصیتهای این تصویر، چهره‌ای که در سمت چپ حضرت مسیح قرار گرفته نیز از جمله شخصیت‌های پر بحث در این نقاشی محسوب می‌شود. برخی می‌گویند او جان و از حواریون مسیح است و برخی دیگر روایت می‌کنند که او مریم مجدلیه است. چهره این شخصیت درست همانند مسیح آرام است و حالت نشستن و پوشش او کاملا در تمکیل حالات و پوشش مسیح است.

در واقع می‌توان گفت که شخصیت‌پردازی در چهره هر یک از حواریون و نشان دادن عکس‌العمل‌های ناگهانی آنهاست که شام آخر داوینچی را از چنین احساس نیرومندی برخوردار کرده است. موارد به کار رفته در «شام آخر» به خوبی نشان می‌دهد که داوینچی مدت‌ها در سکوت به هر یک از این شخصیت‌ها اندیشیده، تصورشان کرده و سپس آنها را به تصویر کشیده است. تا پیش از این اثر همواره حواریون در دو سمت میز حضور داشتند و به همین خاطر برخی از چهره‌ها در نقاشی به نمایش کشیده نمی‌شدند و این اولین بار بود که تمامی چهره‌های حواریون در طرفین مسیح به تصویر کشیده شدند.

در میان شخصیتهای این تصویر، چهره‌ای که در سمت چپ حضرت مسیح قرار گرفته نیز از جمله شخصیت‌های پر بحث در این نقاشی محسوب می‌شود. برخی می‌گویند او جان و از حواریون مسیح است و برخی دیگر روایت می‌کنند که او مریم مجدلیه است. چهره این شخصیت درست همانند مسیح آرام است و حالت نشستن و پوشش او کاملا در تمکیل حالات و پوشش مسیح است.

اما اثر مشهور داوینچی در این سال‌ها آنچنان که باید در امان نبوده است. سال ۱۹۴۳ دیوارها و سقف ناهارخوری کلیسای سانتا ماریا توسط بمب‌های آمریکایی به ویرانه‌ای مبدل شد و شام آخر به عنوان یکی از شاهکارهای تاریخ هنر متحمل آسیب جدی گردید. تنها عاملی که از آسیب جدی از «شام آخر» جلوگیری کرد دیواری از کیسه‌های شن بود که در مقابل آن چیده شده بود.

اگرچه این نقاشی از همان زمانی هم که با مشقت زیاد به پایان رسیده بود، نشان داد که بیش از حد آسیب‌پذیر و نیازمند مراقبتی دائمی است. داوینچی در خلق اثر «شام آخر» تلاش کرد تا روش جدیدی را تجربه کند. او تصمیم گرفت اثر خود را روی دیوار خشک نقاشی کند و به همین خاطر از مخلوطی از شن و نوعی خمیر بتونه برای مقاوم کردن و محافظت از نفوذ رطوبت استفاده کرد تا زیر ساخت مناسبی را برای مواد رنگی فراهم کند؛ اما متاسفانه زیرساخت آن‌قدر که انتظار می‌رفت نسبت به رطوبت مقاوم نبود و به همین خاطر هم اثر «شام آخر» بعد از چند سال و به مرور زمان شروع به پوسته پوسته شدن کرد.

این در حالی است که داوینچی تلاش کرد تا با انتخاب روشی جدید، ماندگاری بیشتری به اثر خود ببخشد؛ اما این روش نه تنها او را به هدفش نرساند، بلکه به شدت آسیب‌پذیری شاهکاری که خلق کرده بود را زیاد کرد.

البته به جز تخریب طبیعی و حادثه بمب افکن‌ها، «شام آخر» شاهد یک آسیب بزرگ دیگر نیز بود. سال ۱۳۵۲، دری روی دیوار ایجاد کردند که تکیه‌ای از رومیزی نقاشی را از بین برد. البته این معبر بعدها بسته شد، اما دیگر خیلی دیر شده و اثر شاهکار داوینچی آسیب دیده بود.

اثر داوینچی در این سال‌ها بارها مورد مرمت قرار گرفته و تلاش شده است که حالات چهره‌های این اثر به عنوان یکی از اصلی‌ترین ویژگی‌های این شاهکار هنری دچار تغییرات زیادی نشود.

«یادمان باشد در چه تاریخی کار می‌کنیم»

گروه فرهنگ و هنر –"وقتی در شرایط خاص کار می‌کنیم، باید توقعات‌مان را هم متناسب با همین شرایط تعریف کنیم."

این باور محمد مهدی خاتمی است که این روزها نمایش «سه شنبه‌های لعنتی» را روی صحنه دارد.

وی در گفتگویی عنوان کرد که با در نظر گرفتن این شرایط، از استقبال تماشاگران نمایشش راضی است و اگر از سالن اجرا و کمک هزینه‌ای اندک برخوردار شود، به سرعت، تدارک کار بعدی‌اش را آغاز می‌کند.

خاتمی همچنین خاطرنشان کرد که وقتی گروه‌هایی در این وضعیت نمایش اجرا می‌کنند، باید به طور ویژه‌تری از آنان حمایت شود. این کارگردان در آغاز سخن خود تاکید کرد که با تعطیلی تئاتر مخالف است.وی گفت: نمی‌توانیم پایانی برای کرونا تعیین کنیم. بنابراین تئاتر هم باید به حیات خود ادامه بدهد و تئاتری‌ها هم باید مانند هر صنف دیگری، فعالیت کنند.

خاتمی ادامه داد: به هر حال خطر هست ولی این خطر در جاهای دیگر هم وجود دارد و به سالن تئاتر محدود نمی‌شود.

وی با یادآوری گفتگوهایی که پیش از اجرای نمایشش با مجموعه تئاتر شهر داشته است، افزود: مدیریت این مجموعه بابت رعایت تمام پروتکل‌های بهداشتی اطمینان داد و خوشبختانه چنین هم شد و حالا ما و یک گروه دیگر در این مجموعه روی صحنه‌ایم.خاتمی که پیش از کرونا اجرای این نمایش را آغاز کرده بود، با اشاره به تفاوت سینما و تئاتر اضافه کرد: تئاتر مانند سینما نیست که بتوان آن را در کشو گذاشت و چند سال بعد آن را بیرون بیاوریم. همین الان هم که در اجرای ما وقفه‌ای ۵ ماهه پیش آمده، بخشی از طراوت و تازگی کار از دست رفته است. اگر بیش از این فاصله می‌افتاد، خود من رغبتی به ادامه اجرا نداشتم.

وی در عین حال اضافه کرد: حالا که با مشورت دوستان بار دیگر اجرای‌مان را از سر گرفته‌ایم، شخصا احساس خوبی دارم و خوشبختانه تماشاگر هم می‌آید.

خاتمی درباره ارزیابی‌اش ار استقبال تماشاگران توضیح داد: وقتی در این شرایط کار می‌کنیم، باید توقع‌مان هم متناسب با همین وضعیت باشد و یادمان بماند در چه تاریخی و در کجا داریم کار می‌کنیم. به هر حال شرایط خاصی است و بسیاری از افراد برای حضور در مکان‌هایی مانند تئاتر دلهره دارند که طبیعی است ولی خوشختانه در همین چند اجرا، استقبال تماشاگران بد نبوده است.

وی اضافه کرد: دیگر چاره‌ای نداشتیم یا باید به اجرا در این شرایط تن می‌دادیم یا زحمات یکی دو ساله گروه را نادیده می‌گرفتیم ولی خوشبختانه حالا که روی صحنه رفته‌ایم، حال‌مان خوب است و پشیمان نیستیم.

خاتمی در پاسخ به این پرسش که در این وضعیت حاضرید نمایشی تازه کار کنید؟ گفت: اگر سالن و حداقلی از حمایت را داشته باشم، دوست دارم همین الان با گروهی همسو تدارک کاری تازه را آغاز کنم. از قبل برنامه داشتیم نیمه دوم امسال نمایشی را در تماشاخانه ایرانشهر کار کنیم و اگر شرایطش فراهم شود، دست به کار می‌شویم.

وی ادامه داد: این شرایط ناخواسته وجود دارد و باید با آن کنار بیاییم. ممکن است برخی فکر کنند در این وضعیت تماشای تئاتر ضروری نیست ولی تعدادی هم هستند که در همین روزها هم به تماشای تئاتر می‌آیند.

خاتمی خواستار حمایت هر چه بیشتر از هنرمندانی شد که در این روزهای سخت نمایش‌هایشان را روی صحنه برده‌اند و درباره وضعیت تبلیغات نمایشش گفت: تبلیغات به شکل فیزیکی که دیگر وجود ندارد ولی بسیاری از دوستان محبت داشتند و در صفحات شخصی خود برای ما تبلیغ کردند.

این کارگردان با تاکید بر ضرورت حمایت‌های مالی بیشتر از گروه‌هایی که نمایش‌هایشان در حال اجراست، توضیح داد: اعلام شده نیمی از مبلغ کمک‌هزینه همزمان با شروع اجرا پرداخت می‌شود اما مبلغ این کمک هزینه به شرایط پیش از کرونا بر می‌گردد در حالیکه امروز وضعیت به کلی تغییر کرده است.

خاتمی اضافه کرد: مبلغ کمک هزینه‌ها پیش از کرونا تعیین شد و در آن زمان کسی پیش‌بینی نمی‌کرد گروه‌های نمایشی با نیمی از ظرفیت سالن باید اجرای خود را انجام دهند. گروه‌های نمایشی در این سال‌ها بیشتر بر گیشه خود تکیه کرده‌اند ولی وقتی قرار است نیمی از صندلی‌های سالن به دلیل رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی خالی بماند، دیگر به هیچ عنوان نمی‌توان چشم امیدی به گیشه داشت. ضمن اینکه هزینه‌های اجرا در دوران کرونایی بیشتر شده است.

خاتمی گفت: مرکز هنرهای نمایشی به ادامه جریان تئاتر علاقه‌مند است ولی باید دست‌کم از نظر روانی هنرمندان را حمایت کند. نگاه این مرکز به گروه‌هایی که امروز و در این وضعیت روی صحنه رفته‌اند، باید متفاوت باشد تا آنان احساس کنند کارشان ارزشمند و مورد احترام است.

وی با اشاره به تنگناهای مالی تئاتر در تمام دوره‌ها افزود: تئاتر هرگز پاسخگوی نیاز مالی هنرمندان نبوده است ولی در وضعیت دشواری مانند دوره کرونایی باید بیش از گذشته با گروه‌ها همراهی و امنیت روانی آنان را تامین کنند.

نمایش «سه شنبه‌های لعنتی» نوشته و کار محمد مهدی خاتمی در تالار سایه مجموعه تئاتر شهر روی صحنه است. محسن افشار، مانلی حسین‌پور، سروش طاهری، شهرام مسعودی، اتابک نادری، نسرین نکیسا بازیگران این نمایش هستند.

هجدهم مرداد؛

«مونولوگ» سیروان خسروی شنیدنی می‌شود

گروه فرهنگ و هنر – سیروان خسروی خواننده موسیقی پاپ کشورمان روز هجدهم مرداد ماه تازه‌ترین آلبوم خود با عنوان «مونولوگ» را در شکل و شمایلی متفاوت پیش روی مخاطبان قرار می‌دهد.

سیروان خسروی خواننده موسیقی پاپ کشورمان که طی ماه‌های گذشته در فضای مجازی حضور فعالی داشته و با برخی اظهارنظرها و اختلافات خود با بهاره رهنما موجب بروز حاشیه‌هایی هم شد، در صدد انتشار آلبوم جدیدش به نام «مونولوگ» است. این اثر ششمین آلبوم سیروان خسروی و جدیدترین اثرش بعد از آلبوم، «تو خیال کردی بری»، «ساعت ۹»، «جاده رویاها»، «آنپلاگد» و «بی مرز» است که طبق برنامه‌ریزی در تاریخ ۱۸ مرداد سال ۹۹ منتشر خواهد شد. این آلبوم در تاریخ ۱۸ مرداد منتشر خواهد شد و خریداران حداکثر ۱۰ روز پس از تاریخ انتشار آلبوم را از طریق پست دریافت خواهند کرد. ضمن اینکه امکان ارسال این آلبوم به خارج از ایران در حال حاضر فراهم نیست. این در حالی است که پس از خرید، شماره بلیت برای خریدار پیامک می‌شود که این شماره را در پروفایل کاربری خود نیز می‌تواند مشاهده کنید. پس از طی این مراحل خریداران بلیت در روز و ساعت مقرر، از طریق سایت سیروان خسروی می‌توانند اجرا را تماشا کنند. این در شرایطی است که کاربران با خرید هر بلیت فقط از یک دستگاه موبایل، کامپیوتر، لپ تاب و موارد مشابه می‌توانند کنسرت را مشاهده کنند.

در توضیحات تکمیلی آلبوم آمده است: «سیروان برای اولین بار در نظر دارد که پیش از انتشار آلبوم، اثر جدید خود را به صورت زنده اجرا کند و علاقه مندان می‌توانند با خرید بلیت، این اجرا را در تاریخ ۱۵ مرداد، ساعت ۲۰:۳۰ از طریق وب سایت سیروان خسروی مشاهده کنند. او معتقد است این آلبوم که شامل ۵ قطعه با کلام و ۳ قطعه بی کلام است تجربه‌ای نو در کارنامه هنری‌اش محسوب می‌شود. در کنسرت رونمایی از «مونولوگ» سعی شده که در کنار موسیقی متفاوت با آثار قبلی، از مدرن‌ترین ایده‌های نورپردازی و تصویربرداری در لوکیشنی منحصر به فرد استفاده شود. این آلبوم تنها از طریق سایت سیروان خسروی قابل خریداری است.» بر اساس برنامه‌ریزی‌هایی که گروه اجرایی این آلبوم انجام داده‌اند، نحوه خریداری اثر بر چند بخش قیمت گذاری شده است. که خرید آلبوم به انضمام خرید بلیت اجرای زنده ۹۰ هزار تومان، بلیت اجرای زنده آلبوم ۵۰ هزار تومان و قیمت آلبوم ۶۰ هزار تومان اعلام شده است.

معرفی کتاب

«زنان باهوش آخرش پولدار می شوند»

نویسنده:
دیوید باخ
مترجم:
فرخ بافنده

گروه فرهنگ و هنر – کتاب زنان باهوش آخرش پولدار می شوند اثر دیوید باخ، یکی از بزرگ‌ترین مشاوران مالی دنیا درباره‌ی اهمیت و روش‌های پس‌انداز، سرمایه‌گذاری و ... برای بانوان است.

درباره‌ی کتاب زنان باهوش آخرش پولدار می‌شوند

کتاب زنان باهوش آخرش پولدار می شوند، اثر مشاور مالی به‌نام، دیوید باخ است. او در این کتاب به زنان از هر سن و قشری نشان می‌دهد چطور سرنوشت مالی خود را در دست بگیرند تا هم خوب زندگی کنند و هم با خیال راحت بازنشسته شوند. در حقیقت دیوید باخ تلاش می‌کند به زنان بیاموزند که چه درآمد اندکی داشته باشند چه ارث بزرگی نصیبشان شده باشد، فرقی ندارد. آن‌ها باید یاد بگیرند که چطور پول‌هایشان را پس‌انداز کنند، چطور عاقلانه دخل و خرجشان را همسو کنند و چطور می‌توانند سرمایه‌گذاری‌هایی انجام بدهند که برایشان ثروت بیشتری به ارمغان بیاورد. دیوید باخ در کتاب زنان باهوش آخرش پولدار می شوند، توصیه‌های ارزشمندی در مورد سرمایه‌گذاری، نکات مفیدی در مورد نحوه‌ی آموزش مسائل مالی به فرزندان و روش‌های جدیدی برای خلق ثروت بیشتر را ارائه می‌دهد.

برای تمام بانوانی است که دوست دارند استقلال مالی را تجربه کنند. اگر راه و روش درست پس‌انداز کردن، خرج کردن و سرمایه‌گذاری را نمی‌دانید، کتاب زنان باهوش آخرش پولدار می شوند به شما کمک می‌کند.

معرفی کتاب

«مادری که کم داشتم»

نویسنده:
جاسمین لی کوری
مترجم:
فهیمه سادات کمالی

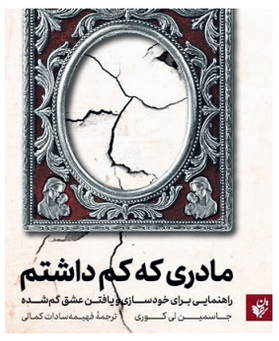

گروه فرهنگ و هنر –این کتاب نوشته جاسمین لی کوری درباره خودسازی و یافتن عشق گمشده مادرانه در زندگی است.

درباره کتاب مادری که کم داشتم

جاسمین در این کتاب به عنوان یک روان‌شناس، درباره عشق مادرانه و مادرانگی صحبت می‌کند. درباره رابطه فرزند و مادر، ویژگی‌های مادران خوب و سهل‌انگار و کاستی‌های محبت مادرانه در حق فرزندان. کتاب مادری که کم داشتم سه بخش دارد: قسمت اول خواسته‌های کودکان از مادرانشان را بررسی می‌کند.

این بخش به مشخصه‌های مادرانگی خوب و اهمیت این اولین دلبستگی می‌پردازد. در قسمت دوم، ما یاد می‌گیریم که وقتی در مادری‌کردن خطایی روی می‌دهد چه اتفاقی می‌افتد، اثرات بی‌اعتنایی یا آزارگری عاطفی چیست و چه چیزهایی باعث می‌شوند که مادران این گونه به فرزندانشان لطمه بزنند. قسمت سوم به موضوع التیام‌یابی می‌پردازد. فصل‌های این قسمت در ابتدا مروری اجمالی دارد بر فرایند التیام‌یابی و سپس روان‌درمانی، والدگری دوباره برای کودک درون و جبران نیازهای برآورده‌نشده، و برقراری ارتباط با مادر در بزرگسالی را کندوکاو می‌کند. این کتاب کمکتان می‌کند تصویر واضح‌تری از چیزی که از مادرانگی دریافت کردید به دست بیاورید. کمکتان می‌کند تا ببینید بین تجربه‌ای که از مادرانگی داشتید و مشکلاتتان در زندگی چه ارتباطی وجود دارد و پیشنهاداتی ارائه می‌کند برای اینکه چگونه این کمبودها را جبران کنید.

همه مادرانی که دوست دارند برای فرزندان خود بهترین باشند.
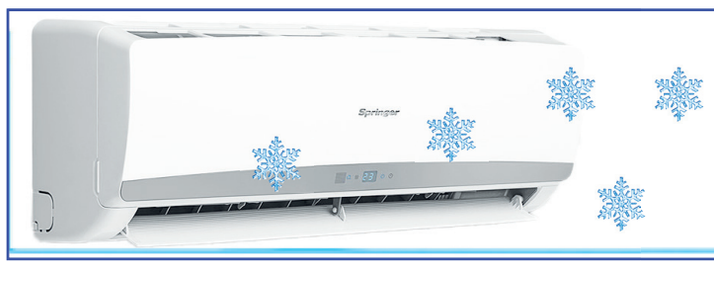
فروش، نصب و تعمیر
انواع اسپلیت، کولر، یخچال های خانگی و صنعتی کولر
ماشین، سردخانه، چیلر، داکت، پمپ آب
مهندس نجفی ۰۹۰۲۸۹۵۹۹۰۶